

GJØNGÅNGEREN

18. januar 1945 ----- 5. årgang

NORGE. -- Norske tropper i Finnmark under ledelse av oberst Dahl har rykket videre vestover fra Tanadalføret. De holder stillinger sør for Porsangerfjorden og de er kommet i kontakt med fiendtlige avdelinger.

Norske polititropper utdannet i Sverige er ankommet til Øst-Finnmark. Mere enn halvdel av Finnmark er nå rensset for tyskere. Det neste utført av norske tropper, som opererer helt uavhengig av russerne. Russerne har ikke til hensikt å sende sine tropper lenger inn i Norge da de mener at landet kan befries av norske styrker ved hjelp av brit. og am. styrker. Disse kan lettere forsynes over havet enn russerne over land. Barda flyplass, den viktigste flyplass for tyskerenes angrep på konvoiene til Murmansk, er inntatt.

ØSTFRONTEN. -- Russerne har nå satt igang den 3. offensiv på 6 døgn og de tyske linjer er gjennombrutt på samtlige 3 avsnitt. De russ. soldaters passord er - Til Berlin uten stans og fra Berlin skrikes-Schlesia må forsvares til siste mann.

En am. korrespondent skriver - En sann russisk lavine der overstrømmer alt og alle hvor den kommer fram. Nesten hva som helst kan skje. Ingen kan spå om fortsettelsen. Marskalk Stalin bekjentgjør - Tropper fra den første hvitrusiske arme har gjelet gjennomført en våldsom omgæelsesmanøvre vest for Warschawa, de forserte Weichsel-floden nord for Warschawa og byen falt etter at å være avskåret fra vest. Enheter fra den polske hær utmerket seg i kampen. Byen er det viktigste tyske sentrum for forsvaret av Weichselfloden. Det er en overveldende katastrofe for tyskerne og hele bataljoner er blitt utslettet til siste mann. Den tyske front sør for Warscha er slått sønder og sammen og russ. rykker fram på en 120 km. bred front og har 60 km. vestover siden offensivens begynnelse. Byen Radom ble tatt igår sammen med en mengde andre steder. Syd for Kielce, som er inntatt har 2 tyske panserdiv. hatt overordentlig store tap. Den siste rapport fra dette avsnitt går ut på at marskal Konjevs styrker står bare 22 km. fra Schlesiens grenser etter en framrykning på 160 km. på 6 døgn. Russ. off. i syd-Polen fortsetter med øket fart på en 80 km. bred front. Denne armens venstre fløy står bare noen få km. fra Krakau. Czetchowa og Radomsko er tatt av russ. som nå kjører imot den tyske grensa med retning mot Breslau. Nord for Warschawa er den tyske front gjennombrutt i 100 km. bredde ved en dybde av 40 km. Den sterkt befestede by Modlin i Ø. Preussen er inntatt av russ sammen med over 1000 bebodde steder. Lenger nord i Ø. Preussen er Schlossberg inntatt. Krakau var den første tyske seier i denne krigen og Warschawa var den annen. Ved denne bys fall begynte naziherredømmet over Europa. Hitler uttalte den gang - Denne latterlige polske stat vil aldri gjenoppstå, samtidig som han uttalte at jette-landet i øst var modent for sammenbrudd. - Sammenbruddet nærmer seg med raske skritt men det er tyskerne som bryter sammen. - I Budapest går den tyske garnison hurtig sin tilintetgjørelse imøte. 7000 tyskere overga seg igår. Tyskernes tap overstiger 100 tanks om dagen og fangene strømmer inn. Lublin melder at Krakau er tatt. Ubekr.

VESTFRONTEN. -- Allierte styrker har inntatt den omstridte by Houffalize. De all. vinner stadig terreng på begge sider av Ardonneframspringet og står nå mindre enn 8 km. fra St. Vith. Den 1. og 3. am. arme som ble splittet ved den t. offensiv er nå i kontakt. Nord for Strassbourg har am. tropper inntatt Hatten. Den 3. am. arm har gått til angrep nord for Luxembourg og har gått over elva Sur hvor det kjempes hardt. Det er bitre kamper i Hagenauskogen. På ett sted har de all. vært nødt til å trekke seg ut av 2 landsbyer. Den nye brit. offensiv i Nederland har hatt god framgang. Offensiven her kom helt overraskende på tyskerne. De all. har inntatt 4 byer i nærheten av Gailenkirchen og har rykket ytterligere 3-4 km. fram.

Amerikanerne har nå 2 millioner soldater i Europa. Hitler sa som bekjent - Aldri vil en amerikaner lande i Europa. Igår, den 16. januar, landet en amerikansk soldat, nemlig den 2 millionte. - Den intense og stadig økende allierte bombeoffensiv volder tyskerne store vanskeligheter og har medført 164 brudd på jernbanelinjene i vest, samt en mengde jernbanevogner og lokomotiver som er ødelagt.

I STILLEHAVET fortsetter amerikanerne å landsette tropper på Luxon. Framg. fortsetter i retning av Manila videre innover øya. Jap. yder sterk mots. på østsiden.

Fra utlandet. -- I Frankrik skal det nå etter initiativ av sosialistene optas forhandlinger om muligheten av å danne et ennetsparti av sosialister og kommunister.

Chiang Kai-Shek har midlertidig overlatt styret til utenriksminister Song, og har selv begitt seg til fronten, hvor japanerne presser sterkt på. Englands derne har imidlertid nå hatt framgang ved Mandalay, og en venter at amerikanerne, når de blir herre over hele Luzon vil kunne sette inn mer effektiv hjelp til Kina.

Den faglige internasjonale skal som kjent holde sin kongress i London 6. febr. Formannen Walter Citrine uttaler at etterkrigstidens problemer vil bli behandlet og deriblant fagorganisasjonens representasjon i de internasjonale kommisjoner for hjelpe- og gjenoppbyggingsvirksomheten. Han erklærer at den faglige internasjonale vil sette all kraft inn for gjenreisningen av fagbevegelsen i alle land etter krigen, så den kan bli likeså aktiv i fredsarbeidet som den har vært i selve krigsinnsatsen.

Det engelske arbeiderpartis kongress i Blackpool har ytterligere forsterket styrets programforslag for å sikre full beskjeftigelse etter krigen. Således ble det bl. a. krevet at fagorganisasjonen skal være representert i de industrielle kontr. lkomiteer og at nøkkelindustriene som kullgrube, transport og ak elektrifisering skal nasjonaliseres. Også våpenfabrikkene skal overtas av staten likesom staten skal ha overledelsen av bank- og kredittvesenet. Kongressens godkjendelse at sosialistene fortsatt deltok i samlingsregjeringen så lenge krigen varte, men deretter skal partiet gå til valg på egne lister uten samarbeide med noe annet parti. Churchill's greske politikk var gjenstand for en voldsom kritikk. Debatten var så stormende at en på et visst tidspunkt trodde at det vilde resultere i et brudd på regjeringsskoalisjonen. Greenwood og Bevin mente til forsiktighet, og den siste erklærte at regjeringssjefen ikke hadde handlet på egen hånd. Med den utpregede evne som englanderne har til selv under de voldsomste diskusjoner å komme fram til et resultat hvorom de fleste kan samles, ble tilslutt styrets forslag vedtatt med med 2,5 mill. stemmer mot 137.000 (Kongressen regner med det tall som hver deltager representerer). Resolusjonen henstiller at det straks tilveiebringes våpenstillstand i Grekenland med påfølgende forhandlinger for å danne en provisorisk regjering, som sikrer frie valg snarest mulig.

Pravda hadde forleden en stort sett sympatisk artikkel om det finske Socialdemokratis kongress. Det er klart at Tanner og hans gruppe ble sterkt kritisert, men avisen erkjenner også at partiets kurs som helhet nå er lagt om, og der uttales håp om en fortsettelse i denne retning til gagn for det finke fol Svenske frivillige til Norge. Det svenske gallupinstitutt har foretatt en undersøkelse over stemningen for svenske frivillige til Norge. På spørsmålet: "Anser De det ønskelig eller ikke med en svensk frivilligbevegelse for Norges befrielse" svarte 26 % av det svenske folket "ja", mens 45 % anså en slik bevegelse "ikke ønskelig". De øvrige "visste ikke". På et særskilt spørsmål erklærte 11% av menn mellom 20 og 50 år at de selv skulle ville melde seg hvis en frivilligbevegelse kom istand.

8-åring kjørt ihjel av tyskerne. To tyske offiserer kjørte forleden ihjel en 8 års gutt i Kirkeveien. For å bøte på ulykken ble guttens far, som hadde sittet 2 år på Grini, sluppet fri. Gutten var hans eneste barn.

NS-gangstere. Villastrøkene på Oslo vestkant hjemsøkes for tiden av tre gangstere, som opptrer som prispolit. De tvinger seg inn i husene, trekker revolver og truer til seg både penger, verdisaker, mat og drikke. De holder bil og går i uniform.

"Fusa" og "Blåveis". Fra Bergen meldes det at "Fusa", som ble senket 8. januar, kom midt opp i en trafning mellom allierte fly og tyske marinestridskrefter. Angrepet gjaldt et stort tysk forsyningskip som befant seg rett i nærheten og ble skutt i grunn. Uhellet ville også at det befant seg et tysk forpostskip foran og et bak "Fusa". Det omkom 8 mennesker. - Ontrent samtidig ble "Blåveis" senket ytterst i Sognefjorden. Formodentlig er skipet blitt forvekslet med et tysk forpostskip som det kan ligne meget. Ingen menneskelig gikk tapt.

Gestapo tar gjenleiem. Damene på Mogens Thorsens stiftelse jages med kort varsel ut av sine leiligheter og gestapo flytter inn.